

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2021-02-18

Dnr SN 2020/0055

Verksamhetsberättelse och helårsbokslut för Socialnämnden 2020

Sammanfattning

I bilagd verksamhetsberättelse och bokslut för Socialnämnden 2020 redogörs för nämndens ekonomiska resultat liksom nämndens måluppfyllelse.

Beslutsförslag

Socialnämnden beslutar

1. Godkänna verksamhetsberättelse och bokslut för Socialnämnden 2020
2. Överlämna verksamhetsberättelse och bokslut för Socialnämnden 2020 till Kommunstyrelsen

Bilagor

Socialnämndens verksamhetsberättelse och bokslut 2020

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Eva Axelsson
Controller

Yvonne Aili
Strateg

Expedieras

Akten
Kommunstyrelsen

Socialnämnd

Verksamhetsberättelse helårsbokslut 2020, på nämndnivå (långversion)

Nämndsordförande: Christina Funhammar

Förvaltningschef: Susanna Kiesel

Datum: 2021-02-12

Innehållsförteckning

1 Viktiga händelser under 2020.....	3
2 Ekonomisk sammanfattning	4
3 Prognossäkerhet.....	5
4 Mål och måluppfyllelse	6
5 Uppföljning av privata utförare	14
6 Effekter av pandemin på ekonomi och verksamhet	15
7 Verksamhetsuppföljning	16
8 Internkontroll	21
9 Personaluppföljning.....	22
10 Uppföljning enligt barn- och ungdomspolicy	23
11 Redogörelse för övrigt miljöarbete.....	25
12 Framåtblick.....	26
13 Målbilaga.....	29
14 Bilaga Internkontroll	31

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga VB 2020 - Förkortningar SN

1 Viktiga händelser under 2020

- Två nya jourhem har kontrakterats.
- MIA-projektet (Mobilisering inför arbete) inom Samordningsförbundet Roslagen har avslutats. Europeiska socialfonden (EFS) har godkänt en förlängningsansökan och projektet fortsätter under namnet Mia Vidare.
- En projektanställning har tillkommit inom våld i nära relationer. Syftet är att ytterligare utveckla samordningen och samverkan inom förvaltningen.
- En projektanställning av en ungdomsbehandlare på heltid har tillkommit. Syftet är att förstärka behandlingsalternativen på hemmaplan.
- Ny överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms Län om ärendeansvar för personer i hemlöshet har antagits och gäller från september 2020.
- Ny e-tjänst för anmälan av oro för barn.

2 Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Budget 2020	Utfall 2020	Budgetavvikelse	Utfall 2019
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	338	368	30	591
Övriga intäkter	62 162	46 114	-16 048	58 411
Summa intäkter	62 500	46 482	-16 018	59 001
<i>- varav interna intäkter</i>		0		0
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-58 075	-59 380	-1 305	-55 055
Lokalkostnader	-22 527	-19 457	3 070	-22 400
Kapitalkostnader	0	-5	-5	-5
Köp av verksamhet	-30 344	-27 215	3 129	-26 298
Övriga kostnader	-37 854	-32 573	5 281	-33 171
Summa kostnader	-148 800	-138 630	10 170	-136 929
<i>- varav interna kostnader</i>	<i>-4 000</i>	<i>-15 513</i>		<i>-11 113</i>
Verksamhetens nettokostnad	-86 300	-92 148	-5 848	-77 928

Socialnämndens verksamhetskostnader är 10 mkr lägre än budget 2020 och intäkterna är 16 mkr lägre än budget. Årets prognostiserade underskott på -3 mkr ökade i december till -5,8 mkr. I samband med årsskiftet bokfördes en ökning av semesterskuld motsvarande 0,7 mkr som kostnad. Samtidigt minskade upplupna intäkter från Migrationsverket motsvarande 2,7.

3 Prognossäkerhet

	Prognos
Januari	0
Februari	0
Mars	-4 000
April	-3 000
Maj	-3 000
Juni	-3 000
Juli	-3 000
Augusti	-3 000
September	-3 000
Oktober	-3 000
November	-3 000
Bokslut	-5 848

4 Mål och måluppfyllelse

4.1 Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har tillsammans med kommunrepresentanter utvecklat en gemensam nationell brukarundersökning för individ- och familjeomsorgens (IFO) verksamheter.

Undersökningen genomfördes under hösten 2020. Resultatet för helhetsintrycket (nöjda) var 85 procent av de svarande, vilket är lägre än målet för 2020 (88). Detta resultat kan förklaras med rådande pandemin. Digitala kontakter påverkar den mellanmänniska kontakten. FoU Nordväst har genom intervjuer med handläggare och medborgare uppmärksammat att flera upplever det som svårt att ersätta fysiska möten med telefon eller digitala möten, då kroppsspråk och tillfällen till djupare samtal begränsas.

I syfte att ytterligare öka den professionella servicen med hög kvalitet och gott bemötande har förvaltningen bedömt att stödet till medarbetarna behöver öka, varför tre nya gruppledare tillsatts inom förvaltningen.

Förvaltningen har lämnat ett tjänstemannayttrande avseende överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län om ärendeansvaret för personer i hemlöshet. Detta ledde till en ny överenskommelse som antogs av Socialnämnden. Överenskommelsen ökar förutsättningarna för samsyn mellan kommunerna. Överenskommelsen bedöms vara en praktisk vägledning som underlättar för kommunerna i länet att komma överens och därmed ökar den professionella servicen när risken för att personer "faller mellan stolarna" minskar.

Under året har det tillkommit en e-tjänst, orosanmälan gällande barn. Syftet är att förenkla för anmälaren. På sikt kommer e-tjänsten även att leda till automatiserad informationsöverföring från anmälan till aktuella BBIC dokument. Detta kan innebära att socialsekreterarna inte behöver göra manuella överföringar av information, vilket kan ge mer tid till möten med familjer, för utredningar och uppföljningar av insatser. Rutinerna för återkoppling av mottagen anmälan har förstärkts i syfte att dessa ska öka gentemot de anmälare som med stöd av aktuell lagstiftning har rätt till återkoppling.

Öppenvården i egen regi avseende insatser till personer med beroendeproblematik har organisatoriskt placerats i verksamhetsområdet för vuxenstöd. Syftet är att få en mer sammanhållen vårdkedja som underlättar personens övergång från utredningsprocessen till insats. Ett annat syfte är att ur rättssäkerhetsaspekter förbättra uppföljningen av beviljade insatser för att kunna erbjuda effektivare vård och stöd. Ett erfarenhetsutbyte med öppenvården i Täby kommun har påbörjats.

En projektanställning inom våld i nära relationer är tillsatt med syfte att:

- ytterligare utveckla samordningen och samverkan inom förvaltningen
- individens upplevelse av professionell service och gott bemötande ska öka

Förvaltningen eftersträvar evidensbaserade metoder som bedöms leda till professionell service av hög kvalitet och gott bemötande. Förvaltningen har i syfte att vara metodtrogen, vidmakthålla och utveckla metoder:

- utbildat metodstödare i Motiverande samtal (MI), en samtalsmetod som används i

- rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocessen
- infört metodstödjare i Signs of Safety
- fortsätter att använda Addiction Severity Index (ASI), en standardiserad och strukturerad bedömningsmetod i intervjuform för att bedöma hjälpbehov och uppföljning för personer med beroendeproblem

Förvaltningen ansvarar för samverkansmöten mellan nordostkommunernas medarbetare och chefer inom missbruk och beroende i syfte att genom erfarenhetsutbyte ge ökad kvalitet för brukarna. Denna samverkan har lett till två utbildningar: juridisk utbildning (en dag) med fokus på LVM för att höja rättssäkerheten och manualbaserad 12-stegsbehandling för att kunna erbjuda en professionell behandlingsmetod till personer med beroendeproblematik. Ett handläggarnätverk har bildats inom nordostkommunerna för utbyte av erfarenheter och samverkan för att ytterligare utveckla professionell utredning och handläggning av ärenden med beroendeproblematik.

Förvaltningen har erbjudit kommuninvånarna olika kurser:

- CRAFT (Community Reinforcement Approach and Family Training) som är en form av familjetränningsprogram för anhöriga till närstående med beroendeproblem. De planerade gruppträffarna ställdes dock in med anledning av Covid-19 och ersattes med individuellt stöd.
- ABC (Alla barn i centrum), gruppträffar som handlar om att stärka relationen mellan föräldrar och barn, då starka band är den bästa grunden för en harmonisk uppväxt. Tretton föräldrar deltog och uppger i utvärderingen att banden mellan dem och deras barn har stärkts.

Klagomål och synpunkter, Lex Sarah och ej verkställda beslut

Inkomna klagomål och synpunkter samt upprättade Lex Sarah utgör värdefull information och underlag i förvaltningens kvalitetsarbete. Som exempel tas nya rutiner fram eller revideras och görs kända inom förvaltningen och för övriga berörda.

Under året har det inkommit tjugo klagomål som främst rör uppfattning om förvaltningens arbetssätt, bemötande och tillgänglighet. Alla synpunkter och klagomål följs upp av berörd enhetschef och återkopplas till den klagande, om denne inte är anonym, inom fjorton dagar. Varje enskilt klagomål hanteras utifrån dess specifika förutsättningar. Klagomålen avseende enhetens arbetssätt har oftast sin utgångspunkt i att den klagande har andra förväntningar än vad som är förvaltningens uppdrag. Utöver dessa tjugo klagomål kom det in över hundra klagomål i ett och samma ärende vilket rapporterades till Socialnämnden vid två tillfällen. Ett yttrande har lämnats till IVO som granskar ärendet.

Under året har fyra rapporter upprättats i enlighet med bestämmelserna om Lex Sarah. Ingen av de rapporterade missförhållandena bedömdes, efter utredning, vara allvarligt och har därför inte anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Rapporterna handlade om att kommunens eller förvaltningens posthantering fördröjt skyddsbedömningar vid oro för barn.

Inga ej verkställda beslut har anmälts till Socialnämnden.

Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
↘	SKLs brukarundersökning IFO	87	85	88	97 %
↗	Personalomsättning	11 %	3 %	12 %	
↘	antal nya e-tjänster	2	1	1	100 %

4.2 Österåker ska ha en ekonomi i balans

Ett av Socialnämndens mål för 2020 är en ekonomi i balans där nämnden inte ska redovisa någon negativ budgetavvikelse vid bokslut. För år 2020 prognostiserades ett resultat som var 3 % högre än nettobudget, vilket främst förklarades med att intäkterna år 2020 för nyanlända understeg den budgeterade intäktsramen. Vid årsbokslutet visade sig schablonintäkterna från Migrationsverket bli ännu lägre varför underskottet slutgiltigt blev 7 % högre än nettobudget.

Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
↗	budgetavvikelse i förhållande till utfall	10 %	-7 %	0 %	0 %

4.3 Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

Socialnämndens åtgärd för att bidra till att Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet är att öka samarbetet med skolan. Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen tagit fram en samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, vårdnadshavare och andra berörda aktörer. Modellen är implementerad i ordinarie verksamhet. Modellen är även känd bland friskolor. På lång sikt förväntas modellen bidra till en minskning av den problematiska frånvaron från skolan. Förvaltningen använder den upprättade samverkansmodellen och beviljar öppenvårdsinsatser i syfte att skolnärvaron ska öka för de elever som berörs av insatser.

Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
↘ ●	barn som erbjuds insats inom ramen för projektet "problematiskskolfrånvaro" som återgår till skolan	100 %	88 %	60 %	147 %

Under 2020 beviljades sex insatser inom ramen för "problematiskskolfrånvaro". Av dessa avslutades två insatser med positivt resultat, en insats avslutades i januari 2021 och tre pågår. Av tidigare beviljade insatser avslutades under 2020 sex insatser varav fem med positivt resultat. Detta innebär att under 2020 avslutades totalt åtta insatser varav sju med positivt resultat.

4.4 Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Socialnämndens resultatmål att "Äldre personer med missbruk ska genom socialtjänstens insatser uppleva en ökad livskvalité" mäts genom intervjuer. I december 2020 genomförde förvaltningen intervjuer av målgruppen, personer över 65 år, som beviljats insats pga. beroendeproblematik. Det fanns fem personer som erhållit insatsen boendestöd, varav tre var tillgängliga för intervju, svarsfrekvensen var 60 %. Målet uppfyllt.

Äldre personer med missbruk ska genom socialtjänstens insatser uppleva en ökad livskvalité

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
↗ ●	upplevd livskvalité hos äldre (65år och äldre) med missbruk som fått insatser	88 %	100 %	70 %	143 %

4.5 Österåker ska ha en trygg miljö

I strävan att uppnå målet att Österåker ska ha en trygg miljö har förvaltningen:

- erbjudit alla medarbetare en intern grundutbildning inom "våld i nära relationer". Utbildningen leds av två medarbetare som genomgått Länsstyrelsens kurs för utbildare inom våld i nära relationer.

- särskild handledning till medarbetare med fokus på våld i nära relationer.
- en erfarenhetsbaserad riskbedömningsmodell med lösningsinriktat förhållningssätt som används inom förvaltningen, Signs of Safety, särskilt i samband med säkerhetsplaneringar när barn har utsatts för våld i hemmet.
- FREDA-kortfrågor vid utredningar angående beroende och i samband med samarbetsamtal för att upptäcka våldsutsatthet. Det är en av tre standardiserade bedömningsmetoder som ingår i FREDA, en bedömningsmetod för socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer, utvecklad av Socialstyrelsen på uppdrag av Regeringen.
- inrättat en projektanställning på heltid inom våld i nära relationer med syfte att ytterligare utveckla samordningen och samverkan inom förvaltningen.
- förvaltningen har implementerat en ny utredningsmetod för familjehem "En varaktig relation" för att ytterligare förbättra familjehemsutredningar i syfte att få goda och trygga familjehem och därmed minska uppbrott.

Med nära relation menas att den som använder våld och den som blir utsatt för våld står i relation till varandra som partner eller före detta partner.

Socialnämndens mål är att minst 75 % vuxna som beviljats insats på grund av våldsutsatthet ska vara nöjda och uppleva ökad trygghet efter avslutad insats. Telefonintervjuer har gjorts under året med personer vars insats avslutats. Sju insatser avslutades varav tre har deltagit i telefonintervju, två avböjde att medverka och två har inte gått att nå via telefon. Svarsfrekvensen var 43 %. Antalet personer i undersökningen är få, varför det inte går att dra några generella slutsatser. 66 % är nöjda (positiv syn på socialtjänsten) och upplever ökad trygghet. Den ökade upplevelsen av trygghet anses inte vara en följd av den insats den enskilde fått av socialförvaltningen. Den enskilde förklarar förändringen med andra åtgärder.

"Tryggare barn" är ett föräldrastödsprogram och en kurs i lugnt föräldraskap där fokus ligger på att stärka relationen och att förebygga risksituationer mellan föräldrar och barn. Målet med insatsen är att förebygga och förhindra våld mot barn samt erbjuda en konkret och avgränsad insats till familjen i ett tidigt skede. Fjorton barn har varit berörda under året 2020 (15 under 2019).

Andra insatser kan vara familjebehandling eller att de vuxna, samt eventuellt barnen, går på Alternativ till våld (ATV) som är ett behandlings- och kompetenscenter som arbetar med våld i nära relationer. ATV erbjuder stöd och behandling såväl genom biståndsbeslut och genom att målgruppen söker direkt till ATV.

Målgruppen är personer som:

- blir utsatt för våld i en nära relation
- har vålds- och aggressionsproblem
- upplevt våld och/eller själv direkt blivit utsatta för våld, t ex barn och ungdomar
- påverkas av våldet, men som inte är i våldets direkta närhet.

59 personer har sökt sig till ATV under år 2020, en ökning med 20 % från 50 personer (år 2019). Av dessa har fem personer erhållit biståndsbeslut från socialförvaltningen.

Påbörjade kontakter ATV	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Kvinnor	21	33	44
Män	7	8	8

Barn	6	5	4
Nätverk	1	4	3
Totalt	35	50	59

En indikator för att mäta nämndens resultatmål är att familjer med barn tackar "ja" till erbjuden insats vid förekomsten av våld i nära relationer. Förvaltningens uppföljning visar att under år 2020 inkom 490 orosanmälningar med fokus på våld och att 72 familjer erbjöds insatser efter avslutad utredning, varav elva tackade nej. Sammantaget innebär det att 85 % tackat "ja" till erbjuden insats.

Att tacka nej till (frivilliga) insatser kan bero på att vårdnadshavaren, barnet och socialförvaltningen inte har en samsyn om eventuell problematik eller hur insatserna ska utformas för att passa barnets behov. Bristande samtycke kan dock föranleda vård med stöd av Lagen om vård av unga (LVU). Dock har detta inte varit aktuellt i några av de ärenden som tackat nej till insats. I bland kan även vårdnadshavare välja privata behandlingsinsatser som de själva bekostar.

Vårdsutsatta personer och barn som utsatts för och/eller bevittnat våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
→ ●	upplevd nöjdhet hos vuxna som tagit emot insats	83 %	83 %	75 %	111 %
→ ◆	Familjer med barn som tackar ja till erbjuden insats (vid förekomst av våld i nära relationer)	89 %	85 %	100 %	85 %

Ungdomar som befinner sig i riskzon för droger och kriminalitet ska erbjudas adekvata stödinsatser i deras hemmiljö

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
→ ●	Andel barn med familjer och unga vuxna som tackar ja till erbjuden insats	100 %	100 %	100 %	100 %

Ett utvecklingsarbete har bedrivits inom förvaltningen för att bättre kunna möta ungdomar i riskzonen och för att ytterligare utveckla insatser. En projektanställning av en

ungdomsbehandlare på heltid har därför tillkommit i syftet att förstärka behandlingsalternativen på hemmaplan. Alla har tackat ja till erbjuden insats.

4.6 Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Socialnämndens mål är att driva verksamhet på ett för miljön hållbart sätt i linje med kommunens miljömål.

Inom förvaltningen bedrivs ett praktiskt miljöarbete i mindre skala. På varje enhet finns källsortering. Inom förvaltningen finns teknik för att delta digitalt i möten och i webbutbildningar. Att utveckla tekniken för distansarbete är en del i arbetet att minska antalet miljöbelastande resor. Andra delar är att öka kunskapen om miljöpåverkan med syfte att få till en förändring i attityder och kultur.

Under 2020 har i förvaltningen aktiviteter genomförts för att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp. De fyra aktiviteterna som har genomförts är heldag runt innehållet i Agenda 2030, deltagande i kommunens övergripande miljömålsgrupp, föredragning av kommunens hållbarhetsstrateg inför hela förvaltningen, samt en digital tipsrunda med syfte att sprida kunskap om miljörelaterade frågor i kommunen.

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer. För att gynna samhällets utveckling och skapa förutsättningar för människors grundläggande välbefinnande arbetar två av förvaltningens medarbetare (totalt 25 % av en heltid) inom projektet MIA Vidare. Tillsammans med medarbetare från Arbetsförmedlingen respektive Försäkringskassan arbetar man i projektet med att motivera deltagare till aktiviteter inom MIA Vidare Roslagen eller aktiviteter inom respektive myndighet. Förvaltningens personalresurser finansieras av Samordningsförbundet Roslagen och via medel från Europeiska socialfonden (ESF). MIA Vidare Roslagen är ett delprojekt i det länsövergripande MIA (Mobilisering Inför Arbete). Fram till år 2022 beräknas att cirka 330 personer i Roslagen har fått stöd att närma sig arbetsmarknaden. I december 2020 var 20 personer (12 män och 8 kvinnor) från Österåker inskrivna i MIA Vidare Roslagen, totalt från 2017 till december 2020 (Mia och Mia Vidare) har 106 personer från Österåker deltagit i projektet.

Socialnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt
Måluppfyllelse (Målnivå)

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
→ ●	Andel nya avtal som innehåller kommunens miljökrav (enligt kommunens miljömål)	100 %	100 %	100 %	100 %
↗ ●	Antalet aktiviteter som genomförs i syfte att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp	2	4	4	100

4.7 Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Socialnämnden skall medverka i kommunens samhällsplanering för att belysa sociala aspekter.

	Resultatindikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
→ ●	Andel yttranden som Socialnämnden lämnat vid planering av nya bostäder och byggnationer.	100 %	100 %	100 %	100 %

Vid efterfrågan lämnar Socialnämnden yttranden.

5 Uppföljning av privata utförare

Privata utförare som genom avtal utför verksamhet på nämndens uppdrag är följande:

- hem för vård och boende (HVB) för barn och unga 0-20 år
- företag som tillhandahåller tjänsten "konsulentstödda familjehem"
- familjerådgivning
- boende (HVB) för personer med missbruk

I samband med tecknande av nytt avtal besöks respektive utförare av familjerådgivning. Förvaltningen lämnar årligen mängdstatistik till myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) och en rapport till Socialnämnden. Avseende övriga privata utförare görs individuppföljningar för att säkerställa att insatsen leder till målen i genomförandeplanen. Detta sker flera gånger per år.

6 Effekter av pandemin på ekonomi och verksamhet

Pandemin, Covid-19 och dess konsekvenser har krävt flexibla lösningar av medarbetare och på genomförandet av insatser.

Trots ändrade förutsättningar i pandemins spår har socialförvaltningen kunnat upprätthålla arbetet med att ta emot anmälningar, göra förhandsbedömningar och fatta beslut om utredning samt genomföra insatser. Fler samtal har till exempel genomförts digitalt eller via telefon för att minska antalet fysiska möten, vilket inneburit utmaningar i arbetet med barns delaktighet.

Förvaltningens medarbetare har påverkats av pandemin. Några har fått en ökad arbetsbelastning och vissa med nytt innehåll. Arbetets praktiska förutsättningar har förändrats, det mest påtagliga är att de vars arbetsuppgifter tillåter, har arbetat delvis eller helt på distans. Detta har ställt krav på dialog om arbetsmiljö och en ny form av arbetsledning. Medarbetarna har via tekniska lösningar hanterat distansarbete, som i vissa fall inneburit en flexibilitet som uppskattats. Under året fick medarbetarna möjlighet att svara på frågor om hur de upplever sin arbetssituation under covid-19-pandemin och hur arbetsgivaren hanterat situationen.

Vad gäller insatser som Socialnämnden beviljar har vissa påverkats av pandemin. Det är främst genomförandet av insatsen som förändrats. Exempel på detta är att familjebehandling och öppenvården för personer med beroendeproblematik i egen regi i huvudsak genomförts digitalt.

Under november månad genomfördes en uppföljning av insatsen boendestöd med anledning av pandemin Covid-19. Insatsen har pga. pandemin genomförts via telefon. Uppföljningens fokus var att fånga hur mottagaren upplevde boendestödet via telefon. 14 personer var aktuella för insatsen och tio (71 %) deltog i uppföljningen. Samtliga tio personer ansåg att insatsen fungerade bra.

7 Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Budget 2020	Utfall 2020	Budgetavvikelse	Utfall 2019
Nämnd, förvaltningsledning, stab och adm	-7 145	-10 628	-3 483	-12 055
Barn och ungdom	-27 500	-31 363	-3 863	-24 439
Familjerätt, familjerådgivning, familjebehandling	-10 958	-9 920	1 038	-12 415
Vuxenstöd missbruk	-14 901	-13 593	1 308	-10 952
Ekonomiskt bistånd	-23 834	-22 680	1 154	-21 132
Arbetsmarknadscoach	-296	-294	2	-272
Övriga insatser vuxna	-1 666	-1 966	-300	-1 066
Nyanlända flyktingar	0	1 990	1 990	-2 020
Ensamkommande barn och unga	0	-3 692	-3 692	6 423
Verksamhetens nettokostnader	-86 300	-92 148	-5 848	-77 928

7.1 Nämnd

Socialnämnden fullgör kommunens ansvar när det gäller kommunens uppgifter inom SoL, LVM och LVU och vad som i lag sägs om socialtjänst utom vad som tillkommer annan kommunal nämnd avseende omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt skuldsaneringslagen, flyktingmottagning och familjerådgivning.

Socialnämnden har beslutat om föreningsbidrag inom tilldelad budgetram.

Inställda sammanträden i Socialnämnden i april, maj och december på grund av Covid-19.

7.2 Förvaltningsledning, stab och administration

Förvaltningen leds av socialdirektören. Förvaltningens sakkunniga, utredare och utvecklare finns samlade i en stab. Administrativa stödfunktioner finns samlade i en gemensam enhet.

Förvaltningen eftersträvar utbildningssamverkan med andra kommuner, då detta leder till lägre utbildningskostnader och även ett utbyte av erfarenhet med andra inom samma verksamhetsområde. Under 2020 har förvaltningen organiserat en två-dagars utbildning "En hållbar relation" för medarbetare som utreder familjehem med 20 deltagare från andra nordostkommuner. Chefnätverket inom beroendevårdens kommunsamverkan har lett till två utbildningar, manualbaserad 12-stegs utbildning och juridisk utbildning med fokus på LVM.

7.3 Barn och ungdom

Socialförvaltningen utreder, beviljar insatser och följer upp insatser för barn och unga (upp till 20 år) med stöd av SoL eller LVU. I detta arbete inkluderas ensamkommande barn och unga.

Orosanmälningar om barn som far illa har ökat i ungefär samma takt mellan de senaste

åren. Ökningen från 2019 (1 893) till 2020 (2 181) är 13 % (288). Förvaltningen har månatligen under året redovisat antalet orosanmälningar i de ekonomiska uppföljningarna. Denna mängdstatistik har tagits ur verksamhetssystemet på annat sätt än under 2019. När mängdstatistiken tas fram på samma sätt för 2019 ger det ett annat utfall än vad som redovisats i verksamhetsberättelsen 2019.

Socialstyrelsen har under flera år sett en ökning av orosanmälningar och att drygt fyra av tio anmälningar beror på förälders eller vårdnadshavares problem, bland annat psykisk ohälsa, missbruk, omsorgssvikt eller försummelse. Den viktigaste förklaringen till ökningen bedöms vara att anmälningsbenägenhet ökat, tack vare bättre rutiner och ökad kunskap om barn som far illa.

Socialförvaltningen rekryterar, utreder, utbildar och handleder jourhem, familjehem, kontaktpersoner, kontaktfamiljer samt utreder särskilt förordnad vårdnadshavare och umgängestödjare. I jämförelse med övriga kommuner i nordost har förvaltningen i stor utsträckning lyckats rekrytera egna familjehem främst inom kommunens geografiska område.

Två nya jourhem har kontrakterats, vilket innebär att förvaltningen kan undvika kostsamma jourhemsplaceringar i konsulentstödda hem. Detta tillsammans med tillskottet av en ungdomsbehandlare på heltid under år 2020 ger förvaltningen ökade möjligheter att bevilja fler hemmaplanslösningar framför dyra placeringar på hem för vård eller boende (HVB) Förvaltningen prövar i första hand att tillgodose de utredda behoven med insatser inom egen regi.

Utfallet för året är 3,8 mkr högre än budget (exklusive ensamkommande barn och unga) och kan främst hänföras till placeringar i konsulentstödda jourhem utanför kommunens geografiska område. De placerade ungdomarna har varit i behov av att byta miljö och familjehem i egen regi som motsvarar behovet har saknats. Utfallet år 2020 för ensamkommande är 3,7 mkr högre än budget och främst hänförligt till en uppsagd tom lokal med motsvarande 1 mkr samt prognostiserade intäkter på 2,7 mkr för 20 ungdomar som fyller 21 år under 2021, men som inte inkommer från Migrationsverket efter den 30 juni det år ungdomarna fyller 20 år.

Barn och ungdom

Antal placeringar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
HVB 0-18 år**	3	5	3
HVB 19-20 år**	1	2	1
Familjehem 0-18 år**	15	18	13
Familjehem 19-20 år**	3	5	2
Totalt med stöd av LVU	17	16	11

** exklusive ensamkommande (19 individer år 2019)

Procapita/sökverktyg/IFO-insats/aktuella inom perioden

Barnvårdsärenden

	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Förhandsbedömningar	1 854	2 133	2 182
Öppnade utredningar	418	457	561
Unika barn/unga i utredningar		356	486

Procentuell andel av barn/unga i kommunen som utreds		3,1 %	4,0 %
--	--	-------	-------

Unika barn/unga år 2019 är under 18 år i tabellen och år 2020 under 20 år i tabellen.

Ökningen av förhandsbedömningar från 2019 (1 893) är 13 % (288). Förvaltningen har månatligen under året redovisat antalet orosanmälningar i de ekonomiska uppföljningarna. Mängdstatistik har tagits ur verksamhetssystemet på annat sätt än under 2019. När mängdstatistiken tas fram på samma sätt för 2019 ger det ett annat utfall än vad som redovisats i verksamhetsberättelsen 2019.

7.4 Familjerätt, familjerådgivning, familjebehandling

Socialförvaltningen gör vårdnads-, boende- och umgängesutredningar på uppdrag av tingsrätten samt verkställer domar om umgängesstöd, utreder frågor som rör adoptioner, fastställer faderskap och ger samtalsstöd och samarbetsamtal till familjer i familjerättsliga frågor utifrån vad som är bäst för barnet.

Målet med samarbetsamtal är att föräldrar ska hitta former för att kunna samarbeta kring barnet. Det handlar om att komma överens i frågor om vårdnad, boende, umgänge och försörjning utan att behöva vända sig till domstol. I samarbetsamtalen kan föräldrarna få hjälp med att träffa muntliga eller skriftliga avtal om hur frågorna ska lösas. Det är förvaltningens uppfattning att detta arbetssätt minskar långa och kostsamma utredningar och ger en hög kvalitet, då föräldrar som kommer överens skapar en trygg miljö för barnet.

Enligt socialtjänstlagen har kommunen ansvar för att erbjuda familjerådgivning. Det kan ske i egen regi eller av annan lämplig yrkesmässig rådgivare. Under året har det i genomsnitt funnits åtta leverantörer. Familjerådgivning består av samtal som syftar till att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och familjen. Förvaltningen lämnar årligen mängdstatistik till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF).

Förvaltningen bedriver öppenvård i egen regi i form av familjebehandling med barnens behov i fokus. Förvaltningens förebyggande insatser sker i huvudsak genom att erbjuda kommuninvånare föräldrastödsprogram.

Ett tillskott av en ungdomsbehandlare ger förvaltningen ökade möjligheter att variera insatserna och bevilja fler hemmaplanslösningar framför dyra placeringar på hem för vård eller boende (HVB).

Familjebehandling kan beviljas föräldrar som önskar insatser för att de ska komma tillrätta med svårigheter som uppstår i relation till deras barn. Under året har efterfrågan varit i nivå med tillgängliga behandlingstider för denna målgrupp.

Antalet vårdnadstvister i domstol har ökat i Sverige de senaste tio åren.

Antalet utredningar i tabellen nedan innehåller uppgifter om vårdnadstvister mellan föräldrar. Det har skett en ökning med 44 utredningar under 2020 i jämförelse med föregående år.

En anledning till att föräldrar hamnar i domstol är att de kan driva konflikten till ett mål som avgörs i domstol. I rådande lagstiftning finns en formulering i föräldrabalken som innebär att föräldrarna måste visa djupgående samarbetssvårigheter för att den ena ska tilldelas ensam vårdnad, vilket också kan driva konflikten. Det ökade antalet separationer tros vara en annan faktor bakom ökningen. Jurister behöver arbeta mer proaktivt och

förebyggande. Det är ofta en jurist som tar det första steget mot en stämningsansökan genom att föreslå den åtgärden.

	Utfall 2019	Utfall 2020
Enskilda samtal	140	126
Par i samtal	70	57
Berörda barn	100	125
Antal avtal*	13	8
Antal utredningar**	77	121

*exkluderar föräldrar som kommit överens, men ej skrivit avtal.

**inkluderar utredningar som i huvudsak annan kommun har ansvarat för.

Det ekonomiska utfallet för familjerätt, familjerådgivning och familjebehandling år 2020 är 1 mkr lägre än budget och främst hänförligt till lägre personalkostnader än budget på verksamheten för stöd och behandling.

7.5 Vuxenstöd missbruk

Socialförvaltningen utreder och beslutar om insatser samt följer upp beviljade insatser avseende beroende inklusive beroende i form av spel med pengar. Ärendehandläggningen av beroendeproblematik är samlokaliserad med hälso- och sjukvårdens beroendemottagning och parterna har därmed ett nära samarbete kring personer med olika typer av beroende. Förvaltningen bedriver öppenvård i egen regi för målgruppen och köper vid behov dygnetruntvård av olika upphandlade aktörer.

Utfallet för år 2020 är 1,3 mkr lägre än budget och främst hänförligt till färre och mindre kostsamma placeringar.

Vuxna med beroende

Antal placeringar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
HVB	39	34	15
varav med stöd av LVM/SIS	5	3	1
Övrigt	5	6	3
Procapita/sökverktyg/IFO-insats/aktuella inom perioden			

7.6 Ekonomiskt bistånd

Socialförvaltningen utreder och beslutar om ekonomiskt bistånd och beviljar biståndsbedömd arbetssökarverksamhet.

Socialförvaltningens självförsörjningsfokus är en del i strävan att uppnå målet om en ekonomi i balans. Det är därför viktigt att utreda personens hinder och resurser för egen försörjning. Samt säkerställa att personer söker de ersättningar som finns inom socialförsäkringssystemet och att de själva bidrar till att bli självförsörjande.

Österåker ingår i Samordningsförbundet Roslagen tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen Region Stockholm och fem andra kommuner. Förbundets ändamål är att inom kommunernas geografiska område svara för en finansiell samordning mellan huvudmännen inom rehabiliteringsområdet insatser. Insatserna ska erbjudas personer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och ska syfta till att de uppnår eller

förbättrar sin förmåga till egen försörjning genom förvärvsarbete. I maj 2020 hade 84 personer bosatta i Österåker deltagit. De flesta deltagarna anvisas från socialförvaltningen och Försäkringskassan.

Förvaltningen har vidareutvecklat en struktur för arbete med ekonomiskt bistånd som beviljas med återbetalningsskyldighet som förskott på förmån eller ersättning. Detta innebär bättre bevakning av dessa ärenden och troligtvis ökar även återbetalningen.

Utfallet för år 2020 är 1 mkr lägre än budget och främst hänförligt till lägre personalkostnader än budget.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Antal hushåll i genomsnitt/månad*	217	210	202
antal berörda barn i genomsnitt*			129
Utbetalt försörjningsstöd*	21.693 tkr	20.401 tkr	19.853 tkr

* inklusive nyanlända

7.7 Övriga insatser vuxna

Övriga insatser vuxna omfattar främst kostnader för utredningar avseende våld i nära relationer samt kostnader för insatser, främst kostnader för skyddat boende.

Våld i nära relationer*	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Beslut om att inte inleda utredning	57	51	74
Antal utredningar	42	39	31
Antal individer	28	25	24

*enl Procapitas sökverktyg

7.8 Nyanlända

Med stöd av bosättningslagen tillgodoser kommunen bostäder till nyanlända under etableringsperiodens två första år. Alla nyanlända erbjuds att träffa en boendecoach på förvaltningen, vars uppdrag är att stötta och utbilda den nyanlända i att söka egen bostad. En avveckling av antalet bostäder har pågått för att tillgången ska anpassas till det planerade mottagningsantalet.

Mottagning och integrationsarbetet utförs av kommunstyrelsens förvaltning, näringslivsenheten. En reviderad beställning från Socialnämnden gäller sedan mars och den har tonvikt på integration och självförsörjning. Förvaltningen samverkar med näringslivsenheten för att nyanlända ska få tydlig information, lämpligt stöd och integration med syfte att förkorta vägen till självförsörjning.

Utfallet inkluderar att socialförvaltningen betalar 4 mkr till utbildningsförvaltningen för helåret 2020.

8 Internkontroll

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet***	Uppföljningsansvarig	Resultat**
CENT 1	Andel resultatmål som kan kopplas till alla inriktningsmål	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 2	Andel resultatindikatorer som har en direkt koppling till resultatmålen	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 3	Andel av redovisade resultat som åtföljs av en analys	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 4	Andel av analyser som åtföljs av förslag till åtgärder genom förnyelse och utveckling	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 5	Kundvalsnämnderna har redovisat resultat från alla utförare	Dokument kontroll	3 ggr/år		

9 Personaluppföljning

Av den totala sjukfrånvaro 2020 var 64 % långtidssjukskrivna vilket innebär en sjukfrånvaro över 30 dagar.

	2018	2019	2020	Österåkers kommun, 2020
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	65,4	63,8	63,8	1 538
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning	1,7	2,0	5,0	250
Antal anställda	68	66	69	1 834
Sjukfrånvaro	4,4 %	9,2 %	7,9 %	8,3 %
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro	39 %	67 %	64 %	38 %
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	61 %	33 %	36 %	62 %

10 Uppföljning enligt barn- och ungdomspolicy

Enligt kommunens barn- och ungdomspolicy ska aktuell kunskap och forskning om barn och unga ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn och unga.

Socialnämnden använder sig av Socialstyrelsens utredningsmodell Barns behov i centrum (BBIC), en evidensbaserad struktur för handläggning, genomförande och uppföljning med barnet i centrum.

Signs of Safety används. I metoden ingår verktyg för att inkludera barnen, dess familj och nätverk för att säkerställa ett långsiktigt barnskydd.

Lagen föreskriver att socialtjänsten och sjukvården ska samordna sina insatser utifrån barnets bästa. För att samordna vårdinsatser deltar socialsekreterare i och bjuder in till samordningsmöten (SIP).

Inom arbetet med våld i nära relationer sker samverkan mellan enheterna inom socialförvaltningen för att barn som är placerade på skyddat boende ska kunna delta i skolan.

Förvaltningen informerar skolor och andra aktörer om anmälningsplikten varje år. Syftet är att alla som arbetar med barn ska ha god kännedom om hur orosanmälningar kan göras.

Forskning påvisar att barn till föräldrar som har försörjningsstöd löper större risk för utsatthet. Socialnämnden bevakar därför särskilt barns behov av fritidsaktiviteter och rekreation och kan, enligt Socialnämndens riktlinjer, genom ett tillägg till Socialstyrelsens handbok, bevilja ekonomiskt bistånd till sådana ändamål utöver riksnormen.

Socialnämnden samverkar med andra aktörer inom en rad områden med barnets bästa i centrum. Tillsammans med Vård- och omsorgsnämnden, primärvården, barnavårdscentralen (BVC) och skolan ingår Socialnämnden i BUS, som är en lokal överenskommelse om samverkan kring barn i behov av särskilt stöd. Socialnämnden samverkar också med polis och åklagare i Barnahus Stockholm Nord, i syfte att underlätta och förbättra situationen för barn som blivit utsatta för allvarliga brott.

Socialtjänstlagen är anpassad till FNs konvention för barnets rättigheter (Barnkonventionen). Det har sedan tidigare varit ett lagkrav att barn ska komma till tals i frågor som rör dem.

Utifrån lagtext i socialtjänstlagen, utredningsstrukturen BBIC och Signs of Safety undersöks vad som är det enskilda barnets bästa. Detta är komplext och svårtolkat. BBIC-utredningar innebär att ett beslutsunderlag som kombinerar det subjektiva och det objektiva perspektivet för att komma fram till barnets bästa. Interna konferenser innebär ett kollegialt lärande på arbetsplatsen där val av handlingar och beslut kan påverkas av möten med kollegor och anses öka rättssäkerheten. Utmaningar är att:

- få en tydligare definition av begreppet ”barnets bästa” och därmed minska olika tolkningsmöjligheter
- forskningen utvecklas och breddas för att fokusera mer på vad som är ”barnets bästa”
- tydliggöra och dokumentera hur barnets bästa har beaktats i ärenden som rör beroende och ekonomiskt bistånd
- kommunen tar fram en gemensam process för barnkonsekvensanalys där det framgår hur en prövning av barnets bästa på gruppnivå ska genomföras, hur detta

ska dokumenteras och var.

11 Redogörelse för övrigt miljöarbete

Förvaltningen har deltagit i kommunövergripande arbetsgrupp som leds av kommunens hållbarhetsstrateg och har genomfört aktiviteter för att öka medvetenheten kring miljöpåverkan.

Kostnaden för resor i tjänsten med leasingbilar är 17 % lägre under 2020 jämfört med 2019. Detta kan förklaras med förvaltningens ökade förståelse för miljöpåverkan men också på grund av Coronapandemin som medfört att fysiska möten ersatts med digitala.

Förvaltningen har deltagit i delprojektet länsövergripande MIA med 25 % av en heltidstjänst.

12 Framåtblick

Corona-pandemin orsakar mänskligt lidande och medfört allvarliga ekonomiska konsekvenser. Antalet nyinskrivna arbetssökande, påvisar en kraftig ökning.

Den psykiska ohälsan i samhället ökar enligt Socialstyrelsen. Detta gäller framförallt bland barn och unga vuxna. Orsakerna till detta är inte helt klarlagt. Corona-pandemin medför ytterligare påfrestningar i den sociala situationen genom social distansering och situationen på arbetsmarknaden.

Digitalisering

Regeringens vision är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Fem delmål har tagits fram för ett hållbart digitalt Sverige som handlar om; digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur.

Digitalisering och välfärdsteknologi är områden där produkter, programvaror och tjänster utvecklas snabbt. För kommuninvånarna kan utvecklingen bidra till ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjligheter till ökad effektivitet, nya arbetssätt och ökad kvalitet på tjänsterna.

Inom Socialnämndens verksamhetsområde skulle en ökad digitalisering bland annat kunna göra det möjligt för kommuninvånarna att själva boka en tid, göra en digital ansökning om bistånd, följa sitt ärende och få beslut elektroniskt.

Ett utvecklingsarbete har pågått inom förvaltningen tillsammans med digitaliseringsavdelningen i framtagande av en e-tjänst och robotisering av viss handläggning. Utfallet kommer att löpande följas upp i syfte att arbeta vidare med digitalisering inom förvaltningen.

Andra exempel på utveckling kan vara att erbjuda möjligheten att chatta direkt med socialtjänsten eller koppla upp sig till ett digitalt möte istället för att ta sig till socialförvaltningens lokaler. Det sistnämnda skulle också kunna användas vid uppföljning av insatser där personer får vård och behandling på annan ort. Detta kräver dock säkra system.

Den digitala omställningen har påskyndats av Corona-pandemin. Pandemin har accelererat toleransen för videomöten och distansarbete. Socialförvaltningens medarbetare har möten med medborgare och varandra via videolänk. Allt fler medarbetare vet hur de ska använda sig av de digitala verktyg som finns på arbetsplatsen. Detta ger en positiv grund för att bedriva utvecklingsarbetet mot en ökad användning av digital teknik inom socialförvaltningens verksamhetsområde.

För att kunna driva en utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi. En ekonomisk satsning kan förväntas ge effekter på resursanvändningen inom socialförvaltningen på sikt. Arbetet med att utveckla digitaliseringen inom förvaltningens verksamhetsområden behöver ske i nära samverkan med digitaliseringsenheten. Syftet är att få hållbara tekniska lösningar som medför såväl högre kvalitet som effektivare arbetssätt. När kommunens IT-strategi har uppdaterats kommer socialförvaltningen att utifrån denna ta fram en digitaliseringsplan.

Ekonomiskt bistånd - Försörjningsstöd

Ekonomiskt bistånd är ett komplext område där kommunen står inför olika utmaningar. Samverkan mellan olika myndigheter är av stor vikt då individer inom ekonomiskt bistånd

många gånger är i behov av parallella eller samordnade insatser. Arbetslösheten är nationellt den enskilt vanligaste orsaken till att enskilda uppbär ekonomiskt bistånd. Arbetsförmedlingens reformering, med stängda kontor och mindre stöd till den enskilde kan påverka kostnaderna för ekonomiskt bistånd i kommunerna.

Det ekonomiska biståndet till nyanlända som lämnat etableringsprogrammet ökar. Det är problematiskt att programmet och ersättningen endast gäller under två år och att kostnader flyttas över till kommunen när Arbetsförmedlingen inte lyckas stödja individer till egen försörjning. Även Corona-pandemin påverkar gruppens väg till egen försörjning. Många aktiviteter har ställts in och det har blivit svårare att skaffa praktikplatser.

En annan påverkan på behovet av ekonomiskt bistånd är att Försäkringskassan beviljar färre personer sjuk- eller aktivitetsstöd. Personer som är långvarigt sjuka och saknar sjukpenninggrundande inkomst (SGI) kan ha behov av ekonomiskt bistånd.

Migrationspolitiken

En parlamentariskt sammansatt kommitté har i september 2020 lämnat ett betänkande som ska på remiss. Målet är att ta fram en svensk migrationspolitik i syfte att fastställa en ordning som är långsiktigt hållbar. Migrationspolitiken behöver svara mot samhällets behov av att i god tid kunna planera för grundläggande samhällsservice till personer som erhållit uppehållstillstånd och som bosätter sig i Sverige och att dessa personer ges goda förutsättningar att etablera sig i landet. Den tillfälliga lagen löper ut i juli 2021 och då måste ny lagstiftning ta vid.

Mottagandet av nyanlända

På grund av Corona-pandemin har Migrationsverkets arbete med överföringar av kvotflyktingar stått stilla under våren 2020. Då expertmyndigheter bedömer att risken för spridning av viruset i världen minskat, har Migrationsverket återupptagit arbetet med överföringar och dessa kommer att ske till de kommuner och regioner där smittspridningen och belastningen på sjukvården bedöms vara låg. Migrationsverket har meddelat att kommunalet för 2020 kommer att underskridas. Detta innebär att alla kommuner inte kommer att uppnå sitt kommunal för 2020. I början av året 2021 kommer Migrationsverket att lämna respektive kommun information om det slutliga antal anvisningar för 2020. Anvisningsantalet för 2021 är 65 personer.

Bostäder till nyanlända

Enligt den bosättningslag som gäller sedan år 2016 är en kommun ”skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen”. För år 2021 är det preliminära mottagandet för Österåkers kommun 65 personer. Förutom de personer som anvisas till kommunerna finns det nyanlända med uppehållstillstånd som själv bosätter sig i kommunen. Självbosättningen omfattar nyanlända personer med uppehållstillstånd som på egen hand ordnat bostad samt inresta anhöriga. Kommunens bostäder till nyanlända bör anpassas till nivån för mottagandet.

Familjerätt

Regeringen har gett en särskild utredare uppdrag att utvärdera 2006 års vårdnadsreform. Uppdraget har lett till ett betänkande, ”Se barnet!”(SOU 2017:6). Remisstiden gick ut i maj 2017.

Några av uppgifterna var att:

- undersöka hur reglerna om vårdnad, boende och umgänge tillämpas och ta ställning till om de behöver ändras för att reformens grundläggande syfte att stärka

barnrättsperspektivet ska uppnås

- kartlägga och analysera orsakerna till ökningen av antalet vårdnadsmål
- hur föräldrars möjligheter att nå en samförståndslösning i mål om vårdnad, boende och umgänge kan utvecklas och förbättras

Nytt lagförslag

Nytt lagförslag om barns rätt till skydd ”*Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende*” (SOU 2017:112)

Regeringen tillsatte 2016 en utredning, om ett stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende. Utredningens uppdrag har varit att föreslå åtgärder för att stärka barnrättsperspektivet för barn som vistas i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare. Utgångspunkten skulle vara barnets grundläggande mänskliga fri- och rättigheter och barnets bästa enligt FN:s konvention om barnets rättigheter. Utredningen är klar och har varit på remiss fram till november 2020.

Utredningens förslag får såväl administrativa som ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Socialförvaltningen kommer främst att påverkas genom utökade arbetsuppgifter. Den administrativa bördan kommer att öka behovet av personal. Konsekvenserna blir även att tillgången till platser i skyddade boenden måste säkras, utbildningsbehov av medarbetare, informationsinsatser och nya rutiner behöver upprättas.

Förslag om ny socialtjänstlag

År 2017 tillsattes en utredning (dir.2017:39) med uppdrag att se över socialtjänstlagen med syfte att ”skapa en socialtjänst som bland annat sätter individen i centrum och ger människor likadana möjligheter och rättigheter” (regeringen.se). Det har kommit två tilläggsdirektiv ett under 2018 och ett under 2020. Uppdraget slutredovisades i augusti 2020, SOU 2020:47 är på remiss till och med 1 februari 2021.

Förslaget innebär att socialtjänsten ska kunna:

- erbjuda behovsanpassade insatser med ett förebyggande och evidensbaserat perspektiv
- systematiskt följa upp och fortlöpande utveckla och stärka kvaliteten
- öka tillgängligheten genom att erbjuda tidigare riktade insatser utan biståndsbedömning
- följa ett barn under en längre tid efter en utredning utan samtycke av vårdnadshavarna
- planera för sociala behov, en särskild social planeringsskyldighet föreslås föras in i plan- och bygglagen
- kunna ändra gynnande beslut om fortlöpande bistånd vid väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den enskilde

13 Målbilaga

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Målnivå 2020	Måluppfyllelse
Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka	SKLs brukarundersökning IFO		87	85	88	97 %
		Personalomsättningen		11 %	3 %	12 %	
		antal nya e-tjänster		2	1	1	100 %
Österåker ska ha en ekonomi i balans	Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut	budgetavvikelse i förhållande till utfall		10 %	-7 %	0 %	0 %
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet	Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska	barn som erbjuds insats inom ramen för projektet "problematiske skolfrånvaro" som återgår till skolan		100 %	88 %	60 %	147 %
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Äldre personer med missbruk ska genom socialtjänstens insatser uppleva en ökad livskvalité	upplevd livskvalité hos äldre (65år och äldre) med missbruk som fått insatser		88 %	100 %	70 %	143 %
Österåker ska ha en trygg miljö	Våldsutsatta personer och barn som utsatts för	upplevd nöjdhet hos vuxna som tagit emot insats		83 %	83 %	75 %	111 %

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Målnivå 2020	Måluppfyllelse
	och/eller bevitnat våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd	Familjer med barn som tackar ja till erbjuden insats (vid förekomst av våld i nära relationer)		89 %	85 %	100 %	85 %
	Ungdomar som befinner sig i riskzon för droger och kriminalitet ska erbjudas adekvata stödinsatser i deras hemmiljö	Andel barn med familjer och unga vuxna som tackar ja erbjuden insats		100 %	100 %	100 %	100 %
Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka	Socialnämndens verksamhet ska drivas på ett för miljön hållbart sätt Måluppfyllelse (Målnivå)	Andel nya avtal som innehåller kommunens miljökrav (enligt kommunens miljömål)		100 %	100 %	100 %	100 %
		Antalet aktiviteter som genomförs i syfte att öka medvetenheten kring miljöpåverkan avseende upphandling, resor och inköp		2	4	4	100

Inriktningsmål	Nämndsmål	Resultatindikatorer	2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Målnivå 2020	Måluppfyllelse
Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Socialnämnden skall medverka i kommunens samhällsplanering för att belysa sociala aspekter.	Andel yttranden som Socialnämnden lämnat vid planering av nya bostäder och byggnationer.		100 %	100 %	100 %	100 %

14 Bilaga Internkontroll

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet***	Uppföljningsansvarig	Resultat**
CENT 1	Andel resultatmål som kan kopplas till alla inriktningsmål	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 2	Andel resultatindikatorer som har en direkt koppling till resultatmålen	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 3	Andel av redovisade resultat som åtföljs av en analys	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 4	Andel av analyser som åtföljs av förslag till åtgärder genom förnyelse och utveckling	Beräkning av andel	3 ggr/år		
CENT 5	Kundvalsnämnderna har redovisat resultat från alla utförare	Dokument kontroll	3 ggr/år		

Förkortningar Socialnämnden

SoL Socialtjänstlagen

LVU Lagen om vård av unga

LVM Lag om vård av missbrukare i vissa fall

LSS Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

LOV Lagen om valfrihetssystem

IFO Individ- och familjeomsorg

SN Socialnämnden

KS Kommunstyrelsen

MIA Mobilisering inför arbete

ESF Europeiska Socialfonden

HVB Hem för vård och boende

SKR Sveriges kommuner och regioner

RKA Råd för främjande av kommunala analyser

MI Motiverande samtal, en samtalsmetod som används i rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocessen

ASI Addiction Severity Index, en standardiserad och strukturerad bedömningsmetod i intervjuform avsedd för att bedöma hjälpbehov och uppföljning för personer med beroendeproblematik

CRAFT Community Reinforcement Approach and Family Training en form av familjetränings program för anhöriga till närstående med beroendeproblem

KOMET KOMmunikationsMETod (utbildningsprogram)

ABC Alla barn i centrum, föräldraprogram i form av gruppträffar som handlar om relationen med barn

IVO Inspektionen för vård och omsorg

FREDA är en standardiserad bedömningsmetod

ATV Alternativ till våld, ett behandlings- och kompetenscenter

BBIC Barns behov i centrum

SIP samordnad individuell plan

BVC barnavårdscentralen

BUS barn i behov av särskilt stöd, länsövergripande utvecklingsarbete

SOU Statens offentliga utredningar

EBO Eget boende

BRÅ Brottsförebyggande rådet